

Propozycje zmian regulaminu Rzeszowskiego Budżetu Obywatelskiego

1. Wprowadzenie szerokiej akcji informacyjno-konsultacyjnej

Uzasadnienie:

Brak w nowym regulaminie zapisów zapewniających szerokie konsultacje i przede wszystkim wsparcie merytoryczne dla autorów projektów ze strony administracji samorządowej. Regulamin powinien precyzyjnie obejmować obowiązki władz miasta w tym zakresie. Przede wszystkim umożliwić pomysłodawcom dostęp do wiedzy merytorycznej (technicznej, prawnej, ekonomicznej) na etapie opracowywania wniosku tak, aby zminimalizować jego ewentualne wady i zapewnić możliwość korekty projektu w przypadku gdy istnieje zagrożenie jego odrzucenia.

Zgodnie z regulaminem komisja może zwrócić się do wnioskodawcy o dokonanie zmian, ale nie musi. Komisja nie zawsze dysponuje pełną wiedzą na temat projektu i idei wnioskodawcy. Dlatego też tak ważnym jest, aby ostateczny kształt projektu został skonsultowany przed jego złożeniem. Wadliwym wydaje się też fakt, że o odrzuceniu projektu wnioskodawca dowiaduje się po zatwierdzeniu listy projektów przez komisję.

Spotkania informacyjno-konsultacyjne powinny być miejscem promocji idei Budżetu Obywatelskiego i partycypacji. Promocję powinno prowadzić się też za pomocą dedykowanych materiałów informacyjnych i środków technicznych ale nie łącząc tego z innymi działaniami władz miasta.

2. Wydłużenie okresu konsultacji i opracowywania wniosków.

Uzasadnienie:

Na konsultacje merytoryczne i opracowywanie projektów absolutnie nie wystarczą dwa tygodnie, jak to zapisano w regulaminie! Postulujemy radykalne wydłużenie tego okresu, organizowanie spotkań informacyjno-konsultacyjnych dla pomysłodawców (tak jest w wielu miastach Polski) oraz zespołu fachowców pod nadzorem komisji, wspierających autorów projektów.

Z kolei nie widzimy racjonalnej podstawy, by na ogłoszenie wyników głosowania czekać ponad dwa miesiące, jak to zapisano w regulaminie. Szczególnie, że na najważniejsze dla projektodawców ewentualne konsultacje, opracowanie projektów i ich składanie przewidziano tylko dwa tygodnie. Proporcje powinny być wręcz odwrotne.

3. Zmiana sposobu głosowania i/lub liczby przysługujących głosów.

Uzasadnienie:

W regulaminie zmniejszono w stosunku do poprzedniej edycji liczbę przysługujących głosów z trzech do dwóch, ale pozostawiono dowolność ich przyznawania. Podczas wcześniejszych dyskusji padały postulaty o ograniczeniu liczby przysługujących głosów tak, by wyeliminować problem powstawania „koalicji” projektodawców. Zmniejszenie liczby głosów do dwóch nie wyeliminuje tego zjawiska, a nawet może je pogłębić.

Wydaje się zasadnym, by ze względu na przyjęty podział na dwie kategorie projektów (inwestycyjne i „miękkie”), każdy z głosujących posiadał dwa głosy, ale tylko po jednym w każdej z dwóch kategorii. Wtedy będzie mógł zagłosować maksymalnie na jeden projekt inwestycyjny i jeden „miękki”.

4. Ustalenie procedury finansowania autorskich projektów „miękkich”

Uzasadnienie:

Ponieważ w odróżnieniu od projektów inwestycyjnych, gdzie wnioskodawcy wskazują działania, ale nie angażują się w nie bezpośrednio, projekty „miękkie” mogą mieć często charakter „autorski”, czyli, że ich przeprowadzenie powinno, a czasem musi, być wykonane przez wnioskodawcę. Miasto powinno opracować zgodny z prawem i dostępnymi procedurami system, który zapewni wnioskodawcy udział w realizacji projektu.

5. Zwiększenie ilości projektów i partycypacji lokalnych społeczności.

Uzasadnienie:

Ponieważ wartość dostępnych środków BO jest ograniczona, to ilość realizowanych projektów nie jest wysoka. W poprzednim postępowaniu było to niecałe 10% złożonych wniosków. Wydaje się oczywistym, że powinno się dążyć do zwiększania liczby realizowanych projektów, na jak największym obszarze miasta. Proponujemy dwa rozwiązania alternatywne:

5.1 – ograniczenie górnej wartości projektu.

Uzasadnienie:

Skoro i tak nakładane są ograniczenia (czas realizacji, kompletność itp.), to dodatkowo zapiszmy, że maksymalna wartość projektu wynosić może na przykład 300 tys. złotych. Przy łącznym budżecie 6 mln pozwoli to na pewno zrealizować co najmniej 20 projektów. Będzie to dobrym krokiem dla bardziej demokratycznego rozłożenia realizowanych projektów na terenie całego miasta. Co za tym idzie, osiągniemy większą akceptację i poczucie sukcesu lokalnych społeczności.

5.2 – alokacja środków wg specjalnego systemu podziału.

Proponujemy następujący model systemu alokacji. Podane wartości są przykładowe i mogą zależeć od dodatkowych ustaleń czy symulacji. Najważniejszy jest następujący algorytm:

a/ Całą kwotę przeznaczoną na sfinansowanie budżetu obywatelskiego dzielimy na trzy części:

- budżet obywatelski ogólnomiejski 1,5 mln
- budżet obywatelski osiedlowy 4,5 mln
- budżet obywatelski nieinwestycyjny (projekty „miękkie”) 0,5 mln

b/ W budżecie ogólnomiejskim wprowadzamy ograniczenie wartości projektu np. 0,5 mln. Pozwoli to na zrealizowanie co najmniej trzech projektów ogólnomiejskich. Uwaga: to działanie opcjonalne, można z niego zrezygnować.

c/ Budżet osiedlowy dzielimy pomiędzy poszczególne osiedla wg algorytmu:

- kwotę 1,5 mln dla każdego osiedla po równo (ok. 52 tys zł / osiedle)
- kwotę 2,0 mln w zależności od liczby mieszkańców osiedla (ok 10 zł na mieszkańca)
- kwotę 1,0 mln w zależności od powierzchni terenów zabudowanych i zurbanizowanych osiedla (ok 27 tys zł / km²)

d/ Budżet osiedlowy oceniany jest w skali danego osiedla. Powstaje 29 lokalnych list rankingowych i realizowane są projekty z osiedlowej listy rankingowej do wyczerpania kwoty alokacji środków dla osiedla. W przypadku niewykorzystania wszystkich środków alokacji są one przekazywane na lata następne.

e/ Budżety ogólnomiejski i nieinwestycyjny oceniane są na dotychczasowych zasadach. W przypadku niewykorzystania wszystkich środków alokacji są one przekazywane do budżetów osiedlowych i powiększają kwotę dzieloną równo pomiędzy wszystkie osiedla.

Uzasadnienie:

Podział budżetu na ogólnomiejski i osiedlowy stosowany jest w Polsce, czego przykładem jest Wałbrzych. Wprowadzenie powyższego algorytmu podziału budżetu oznacza, że każdy głosujący powinien posiadać trzy głosy, po jednym na każdą kategorię projektu. By ograniczyć liczbę wzorów kart (inny dla każdego osiedla) oraz nieograniczania priorytetów, powinno się dopuścić, by każdy obywatel miasta mógł głosować na projekt osiedlowy z dowolnego osiedla, niezależnie od swojego miejsca zamieszkania.

Przyjęcie takiego modelu spowodowałoby, że każda ze społeczności lokalnych (każde z osiedli) zrealizowałoby co najmniej jeden projekt budżetu osiedlowego, ale jego wartość ograniczona byłaby poziomem alokacji środków. Rywalizacja pomiędzy projektami następowałaby wówczas lokalnie, w danej dzielnicy miasta. Taka metoda podziału środków występuje chociażby w Gdyni, gdzie pomiędzy 22 dzielnice podzielonych jest wg podobnego algorytmu 3 mln złotych. Podziału na projekty ogólnomiejskie i osiedlowe dokona Komisja, kierując się poziomem skutków realizacji danego projektu dla społeczeństwa miasta.

*Łukasz Dercz, Sławomir Gołąb, Wojciech Jama, Barbara Kędzińska,
Robert Kultys, Tomasz Michalski, Janusz Płodzień, Maria Różycka.*